

MONITORUL OFICIAL

AL

ROMÂNIEI

Anul 191 (XXXV) — Nr. 702

PARTEA I
LEGI, DECRETE, HOTĂRĂRI ȘI ALTE ACTE

Marti, 1 august 2023

SUMAR

<u>Nr.</u>	<u>Pagina</u>
DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE	
Decizia nr. 168 din 4 aprilie 2023 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 17 și ale art. 34 alin. (1) din Ordonanța Guvernului nr. 2/2001 privind regimul juridic al contravențiilor	2–3
HOTĂRĂRI ALE GUVERNULUI ROMÂNIEI	
621. — Hotărâre privind declanșarea procedurilor de expropriere a tuturor imobilelor proprietate privată situate pe amplasamentul suplimentar, aprobarea listei imobilelor proprietate publică a statului, precum și aprobarea listei imobilelor proprietate publică a unităților administrativ-teritoriale care fac parte din coridorul de expropriere al lucrării de utilitate publică de interes național „Autostrada Brașov—Târgu Mureș—Cluj—Oradea”, subsecțiunea 3A2 „Nădășelu—Mihăiești km 8+700—km 25+500” și subsecțiunea 3B1 „Mihăiești—Zimbor km 0+000—km 13+260”	3–4
626. — Hotărâre privind completarea anexei la Hotărârea Guvernului nr. 651/2022 pentru aprobarea Programului național de acțiune privind implementarea Sistemului european de management al traficului feroviar	5
ACTE ALE ÎNALTEI CURȚI DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE	
Decizia nr. 8 din 29 mai 2023 (Completul pentru soluționarea recursului în interesul legii)	6–16

DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIA Nr. 168

din 4 aprilie 2023

referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 17 și ale art. 34 alin. (1) din Ordonanța Guvernului nr. 2/2001 privind regimul juridic al contravențiilor

Marian Enache	— președinte
Mihaela Ciochină	— judecător
Cristian Deliorga	— judecător
Dimitrie-Bogdan Licu	— judecător
Laura-Iuliana Scânteii	— judecător
Gheorghe Stan	— judecător
Livia Doina Stanciu	— judecător
Elena-Simina Tănăsescu	— judecător
Varga Attila	— judecător
Ingrid-Alina Tudora	— magistrat-asistent

Cu participarea reprezentantului Ministerului Public, procuror Loredana Brezeanu.

1. Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 17 și ale art. 34 alin. (1) din Ordonanța Guvernului nr. 2/2001 privind regimul juridic al contravențiilor, excepție ridicată de Aurelian Tomescu în Dosarul nr. 10.695/236/2017 al Judecătoriei Giurgiu — Secția civilă. Excepția formează obiectul Dosarului Curții Constituționale nr. 1.637D/2019.

2. La apelul nominal lipsesc părțile. Procedura de înștiințare este legal îndeplinită.

3. Cauza fiind în stare de judecată, președintele Curții acordă cuvântul reprezentantului Ministerului Public, care pune concluzii de respingere, ca inadmisibilă, a excepției de neconstituționalitate. În acest sens, arată că autorul acesteia tinde la adăugarea la lege, în sensul extinderii cauzelor de nulitate absolută a procesului-verbal, prevăzute la art. 17 din Ordonanța Guvernului nr. 2/2001, cu cea vizând neîndeplinirea obligației instanței de judecată de a audia contravenientul.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarului, reține următoarele:

4. Prin Încheierea din 14 ianuarie 2019, pronunțată în Dosarul nr. 10.695/236/2017, **Judecătoria Giurgiu — Secția civilă a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 17 și ale art. 34 alin. (1) din Ordonanța Guvernului nr. 2/2001 privind regimul juridic al contravențiilor**. Excepția de neconstituționalitate a fost ridicată de Aurelian Tomescu într-o cauză având ca obiect soluționarea plângerii formulate împotriva unui proces-verbal de constatare și sancționare a contravenției.

5. În motivarea excepției de neconstituționalitate se susține că art. 17 din Ordonanța Guvernului nr. 2/2001 este neconstituțional, întrucât printre cauzele care atrag nulitatea procesului-verbal trebuie să figureze și eventuala dispoziție a unei instanțe de judecată de a nu asculta contravenientul, în condițiile în care art. 34 alin. (1) din același act normativ prevede, în mod imperativ, că instanța competentă să soluționeze plângerea, după ce verifică dacă aceasta a fost introdusă în termen, ascultă pe cel care a făcut-o. Autorul excepției consideră că textul menționat are caracter imperativ, prin utilizarea de către legiuitor a sintagmei „ascultă”, astfel încât se impune ca lipsa ascultării de către instanța de judecată a persoanei care a formulat plângerea să fie sancționată de către legiuitor cu nulitatea, care să se constate și din oficiu. Concluzionând, acesta apreciază că se impune a fi extinse cazurile în care nerespectarea unor cerințe imperative ale

Ordonanței Guvernului nr. 2/2001 să fie sancționate cu nulitatea absolută, în condițiile art. 17 din același act normativ.

6. **Judecătoria Giurgiu — Secția civilă** apreciază că excepția de neconstituționalitate este neîntemeiată, având în vedere că autorul acesteia tinde la completarea legii, și anume la extinderea cazurilor în care intervine sancțiunea nulității absolute a procesului-verbal. Totodată, instanța de judecată subliniază faptul că o obligație procedurală stabilită în sarcina instanței nu poate să constituie o cauză de nulitate a procesului-verbal contestat.

7. Potrivit prevederilor art. 30 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, încheierea de sesizare a fost comunicată președinților celor două Camere ale Parlamentului, Guvernului și Avocatului Poporului, pentru a-și exprima punctele de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

8. **Președinții celor două Camere ale Parlamentului, Guvernul și Avocatul Poporului** nu au comunicat punctele lor de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

CURTEA,

examinând încheierea de sesizare, raportul întocmit de judecătorul-raportor, concluziile procurorului, dispozițiile legale criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și Legea nr. 47/1992, reține următoarele:

9. Curtea Constituțională a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art. 146 lit. d) din Constituție, precum și ale art. 1 alin. (2), ale art. 2, 3, 10 și 29 din Legea nr. 47/1992, să soluționeze excepția de neconstituționalitate.

10. **Obiectul excepției de neconstituționalitate** îl constituie dispozițiile art. 17 și cele ale art. 34 alin. (1) din Ordonanța Guvernului nr. 2/2001 privind regimul juridic al contravențiilor, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 410 din 25 iulie 2001, care au următorul conținut normativ:

— Art. 17: „*Lipsa mențiunilor privind numele, prenumele și calitatea agentului constator, numele și prenumele contravenientului, iar în cazul persoanei juridice lipsa denumirii și a sediului acesteia, a faptei săvârșite și a datei comiterii acesteia sau a semnăturii agentului constator atrage nulitatea procesului-verbal. Nulitatea se constată și din oficiu.*”;

— Art. 34 alin. (1): „*Instanța competentă să soluționeze plângerea, după ce verifică dacă aceasta a fost introdusă în termen, ascultă pe cel care a făcut-o și pe celelalte persoane citate, dacă aceștia s-au prezentat, administrează orice alte probe prevăzute de lege, necesare în vederea verificării legalității și temeiniciei procesului-verbal, și hotărăște asupra sancțiunii, despăgubirii stabilite, precum și asupra măsurii confiscării. Dispozițiile art. 236¹ și ale art. 405 din Codul de procedură civilă nu sunt aplicabile.*”

11. În opinia autorului excepției de neconstituționalitate, aceste dispoziții contravin normelor constituționale ale art. 16 privind egalitatea în drepturi și celor ale art. 21 privind accesul liber la justiție.

12. Examinând excepția de neconstituționalitate, Curtea reține că dispozițiile criticate în speță au mai constituit obiect al controlului de constituționalitate, prin raportare la aceleași norme din Legea fundamentală, în acest sens fiind, cu titlu exemplificativ, Decizia nr. 285 din 4 mai 2017, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 549 din 12 iulie 2017,

Decizia nr. 198 din 28 mai 2020, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 590 din 6 iulie 2020, sau Decizia nr. 883 din 16 decembrie 2021, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 209 din 3 martie 2022, prin care Curtea a respins excepția de neconstituționalitate, apreciind că reglementarea criticată este conformă cu Legea fundamentală.

13. Însă, din perspectiva criticilor formulate în speță, Curtea constată că susținerile autorului excepției nu au natura unor veritabile critici de neconstituționalitate, ci tind la completarea reglementării criticate din Ordonanța Guvernului nr. 2/2001, apreciind că se impune extinderea cazurilor în care intervine sancțiunea nulității absolute a procesului-verbal contravențional. Or, Curtea Constituțională nu poate analiza un text de lege din perspectiva a ceea ce el nu prevede *in terminis*, adică a lipsei de reglementare. Curtea reține, astfel, că motivarea excepției de neconstituționalitate vizează, în fapt, o pretinsă omisiune de reglementare, fără relevanță constituțională, care, în temeiul art. 2 alin. (3) din Legea nr. 47/1992, nu poate fi suplinită în cadrul controlului de constituționalitate, dat fiind faptul că, în

temeiul art. 61 alin. (1) din Constituție, modificarea sau completarea normelor juridice sunt atribuții exclusive ale Parlamentului (cu privire la relevanța constituțională a omisiunii legislative, a se vedea, spre exemplu, Decizia nr. 107 din 27 februarie 2014, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 318 din 30 aprilie 2014, Decizia nr. 308 din 12 mai 2016, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 585 din 2 august 2016, paragraful 41, sau Decizia nr. 392 din 6 iunie 2017, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 504 din 30 iunie 2017, paragraful 55, prin care Curtea a statuat că omisiunea și imprecizia legislativă sunt cele care generează încălcarea dreptului fundamental pretins a fi încălcat).

14. Așa fiind, Curtea Constituțională nu este competentă să soluționeze excepții de neconstituționalitate privind lacune legislative ori în cazul unor reglementări legale despre care se pretinde că ar fi incomplete ori nesatisfăcător redactate, deoarece ar presupune o intervenție nemijlocită din partea sa în activitatea de legiferare. Prin urmare, Curtea constată că, prin prisma criticilor formulate, excepția de neconstituționalitate este inadmisibilă.

15. Pentru considerentele expuse mai sus, în temeiul art. 146 lit. d) și al art. 147 alin. (4) din Constituție, precum și al art. 1—3, al art. 11 alin. (1) lit. A.d) și al art. 29 din Legea nr. 47/1992, cu unanimitate de voturi,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

DECIDE:

Respinge, ca inadmisibilă, excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 17 și ale art. 34 alin. (1) din Ordonanța Guvernului nr. 2/2001 privind regimul juridic al contravențiilor, excepție ridicată de Aurelian Tomescu în Dosarul nr. 10.695/236/2017 al Judecătoria Giurgiu — Secția civilă.

Definitivă și general obligatorie.

Decizia se comunică Judecătoria Giurgiu — Secția civilă și se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Pronunțată în ședința din data de 4 aprilie 2023.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE
MARIAN ENACHE

Magistrat-asistent,
Ingrid-Alina Tudora

HOTĂRĂRI ALE GUVERNULUI ROMÂNIEI

GUVERNUL ROMÂNIEI

HOTĂRÂRE

privind declanșarea procedurilor de expropriere a tuturor imobilelor proprietate privată situate pe amplasamentul suplimentar, aprobarea listei imobilelor proprietate publică a statului, precum și aprobarea listei imobilelor proprietate publică a unităților administrativ-teritoriale care fac parte din coridorul de expropriere al lucrării de utilitate publică de interes național „Autostrada Brașov—Târgu Mureș—Cluj—Oradea”, subsecțiunea 3A2 „Nădășelu—Mihăiești km 8+700—km 25+500” și subsecțiunea 3B1 „Mihăiești—Zimbor km 0+000—km 13+260”

Având în vedere dispozițiile Hotărârii Guvernului nr. 739/2019 privind re aprobarea indicatorilor tehnico-economici ai obiectivului de investiții „Autostrada Brașov—Târgu Mureș—Cluj—Oradea”,

în temeiul art. 108 din Constituția României, republicată, și al art. 5 alin. (1) și (11) din Legea nr. 255/2010 privind exproprierea pentru cauză de utilitate publică, necesară realizării unor obiective de interes național, județean și local, cu modificările și completările ulterioare,

Guvernul României adoptă prezenta hotărâre.

Art. 1. — Se aprobă amplasamentul suplimentar al lucrării de utilitate publică de interes național „Autostrada Brașov—Târgu Mureș—Cluj—Oradea”, subsecțiunea 3A2 „Nădășelu—Mihăiești

km 8+700—km 25+500” și subsecțiunea 3B1 „Mihăiești—Zimbor km 0+000—km 13+260”, conform anexei nr. 1 la prezenta hotărâre.

Art. 2. — (1) Se aprobă declanșarea procedurilor de expropriere a tuturor imobilelor proprietate privată, reprezentând teren cu sau fără investiții, situate pe amplasamentul suplimentar, prevăzut la art. 1, care fac parte din coridorul de expropriere al lucrării de utilitate publică de interes național „Autostrada Brașov—Târgu Mureș—Cluj—Oradea”, subsecțiunea 3A2 „Nădășelu—Mihăiești km 8+700—km 25+500” și subsecțiunea 3B1 „Mihăiești—Zimbor km 0+000—km 13+260”, aflate pe raza localităților Gârbău și Sânpaul din județul Cluj și Zimbor din județul Sălaj, expropriator fiind statul român, reprezentat de Ministerul Transporturilor și Infrastructurii, prin Compania Națională de Administrare a Infrastructurii Rutiere — S.A.

(2) Se aprobă lista cuprinzând imobilele proprietate privată supuse exproprierii, potrivit alin. (1), aflate pe raza localităților Gârbău și Sânpaul din județul Cluj și Zimbor din județul Sălaj, proprietarii sau deținătorii acestora, precum și sumele individuale aferente despăgubirilor, prevăzute în anexa nr. 2 la prezenta hotărâre.

(3) Se aproba lista imobilelor proprietate publică a statului situate pe amplasamentul suplimentar, care fac parte din coridorul de expropriere al lucrării de utilitate publică „Autostrada Brașov—Târgu Mureș—Cluj—Oradea”, subsecțiunea 3A2 „Nădășelu—Mihăiești km 8+700—km 25+500” și subsecțiunea 3B1 „Mihăiești—Zimbor km 0+000—km 13+260”, prevăzută în anexa nr. 3 la prezenta hotărâre.

(4) Se aprobă lista imobilelor proprietate publică a unităților administrativ-teritoriale, situate pe amplasamentul suplimentar, care fac parte din coridorul de expropriere al lucrării de utilitate publică „Autostrada Brașov—Târgu Mureș—Cluj—Oradea”, subsecțiunea 3A2 „Nădășelu—Mihăiești km 8+700—km 25+500” și subsecțiunea 3B1 „Mihăiești—Zimbor km 0+000—km 13+260”, din cadrul obiectivului de investiții de interes național „Autostrada Brașov—Târgu Mureș—Cluj—Oradea”, prevăzută în anexa nr. 4 la prezenta hotărâre.

Art. 3. — (1) Sumele individuale estimate de către expropriator, aferente justelor despăgubiri pentru imobilele proprietate privată, situate pe amplasamentul suplimentar, prevăzut la art. 1, care fac parte din coridorul de expropriere al lucrării de utilitate publică de interes național „Autostrada Brașov—Târgu Mureș—Cluj—Oradea”, subsecțiunea 3A2 „Nădășelu—Mihăiești km 8+700—km 25+500” și subsecțiunea 3B1 „Mihăiești—Zimbor km 0+000—km 13+260”, sunt în cuantum

total de 7.520 mii lei și se alocă de la bugetul de stat, prin bugetul Ministerului Transporturilor și Infrastructurii, în conformitate cu Legea bugetului de stat pe anul 2023 nr. 368/2022, la capitolul 84.01 „Transporturi”, subcapitolul 03 „Transport rutier”, titlul 61 „Proiecte cu finanțare din sumele aferente componentei de împrumut a PNRR”, art. 61.06 „Transferuri din bugetul de stat către întreprinderi publice și institute naționale de cercetare-dezvoltare pentru susținerea proiectelor aferente PNRR”.

(2) Sumele individuale prevăzute la alin. (1) se virează de către Ministerul Transporturilor și Infrastructurii într-un cont de trezorerie deschis pe numele Companiei Naționale de Administrare a Infrastructurii Rutiere — S.A., în termen de cel mult 30 de zile de la data aprobării cererii de deschidere de credite, conform prevederilor art. 4 alin. (8) din Normele metodologice de aplicare a Legii nr. 255/2010 privind exproprierea pentru cauză de utilitate publică, necesară realizării unor obiective de interes național, județean și local, aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 53/2011, cu completările ulterioare, la dispoziția proprietarilor/deținătorilor de imobile proprietate privată, situate pe amplasamentul suplimentar, prevăzut la art. 1, care fac parte din coridorul de expropriere al lucrării de utilitate publică de interes național, în vederea efectuării plății despăgubirilor în cadrul procedurilor de expropriere, în condițiile legii.

Art. 4. — Ministerul Transporturilor și Infrastructurii, prin Compania Națională de Administrare a Infrastructurii Rutiere — S.A., răspunde de realitatea datelor înscrise în lista cuprinzând imobilele proprietate privată, precum și în lista imobilelor proprietate publică a statului și a unităților administrativ-teritoriale, situate pe amplasamentul suplimentar, prevăzut la art. 1, care fac parte din coridorul de expropriere al lucrării de utilitate publică de interes național, de corectitudinea datelor înscrise în documentele care au stat la baza stabilirii acestora, precum și de modul de utilizare, în conformitate cu dispozițiile legale, a sumei alocate potrivit prevederilor prezentei hotărâri.

Art. 5. — Planul de amplasament suplimentar al lucrării de utilitate publică de interes național, prevăzut la art. 1, se aduce la cunoștință publică și prin afișarea la sediile consiliilor locale implicate, respectiv prin afișare pe pagina proprie de internet a expropriatorului, în condițiile legii.

Art. 6. — Anexele nr. 1—4*) fac parte integrantă din prezenta hotărâre.

PRIM-MINISTRU
ION-MARCEL CIOLACU

Contrasemnează:

p. Viceprim-ministru,

Mihaela-Ioana Kaitor,
secretar de stat

p. Ministrul transporturilor și infrastructurii,

Bogdan-Stelian Mîndrescu,
secretar de stat

Ministrul investițiilor și proiectelor europene,

Adrian Căciu
Ministrul finanțelor,
Marcel-Ioan Boloș

București, 27 iulie 2023.

Nr. 621.

*) Anexele nr. 1—4 se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 702 bis, care se poate achiziționa de la Centrul pentru relații cu publicul din șos. Panduri nr. 1, bl. P33, parter, sectorul 5, București.

GUVERNUL ROMÂNIEI

HOTĂRÂRE

**privind completarea anexei la Hotărârea Guvernului nr. 651/2022
pentru aprobarea Programului național de acțiune privind implementarea
Sistemului european de management al traficului feroviar**

În temeiul art. 108 din Constituția României, republicată,

Guvernul României adoptă prezenta hotărâre.

Articol unic. — În anexa la Hotărârea Guvernului nr. 651/2022 pentru aprobarea Programului național de acțiune privind implementarea Sistemului european de management al traficului feroviar, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 494 și 494 bis din 18 mai 2022, după punctul c.5 se introduce un nou punct, punctul c.6, cu următorul cuprins:

„c.6. *Excepții de la echiparea cu ERTMS*

Având în vedere prevederile pct. 7.4.3 alin. 2 din anexa la Regulamentul (UE) 2016/919 al Comisiei din 27 mai 2016 privind specificația tehnică de interoperabilitate referitoare la subsistemele de control-comandă și semnalizare ale sistemului feroviar în Uniunea Europeană, pot fi introduse pe piață în România vehicule noi fără a fi echipate cu ETCS, în condițiile în care acestea sunt destinate exclusiv serviciilor naționale, cu excepția cazului în care aria de utilizare a acelor vehicule include o secțiune de mai mult de 150 km echipată sau care urmează a fi echipată cu ETCS într-un interval de până la cinci ani după eliberarea autorizației de introducere pe piață a vehiculelor respective.

Potrivit prevederilor pct. 7.4.2.1 alin. 2 din anexa la Regulamentul (UE) 2016/919 al Comisiei din 27 mai 2016, nu este obligatorie echiparea cu ETCS a următoarelor vehicule feroviare:

- (i) echipamentele mobile noi de construcție și de întreținere a infrastructurii feroviare;
- (ii) locomotivele de manevră noi;
- (iii) alte vehicule noi care nu sunt destinate liniilor de mare viteză dacă acestea sunt destinate exclusiv serviciilor naționale exploatate în afara coridoarelor definite în anexa I la Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2017/6 și în afara liniilor care asigură conexiunile către principalele porturi, stații de triaj, terminale de marfă și zone de transport marfă europene, definite la art. 2 alin. (1) din Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2017/6, sau dacă acestea sunt destinate exploatării transfrontaliere în afara TEN, și anume exploatarea până la prima stație din țara vecină sau până la prima stație unde există conexiuni pentru continuarea călătoriei în țara vecină utilizând doar linii din afara TEN.”

PRIM-MINISTRU

ION-MARCEL CIOLACU

Contrasemnează:

p. Viceprim-ministru,

Mihaela-Ioana Kaitor,

secretar de stat

p. Ministrul transporturilor și infrastructurii,

Bogdan-Stelian Mîndrescu,

secretar de stat

Ministrul investițiilor și proiectelor europene,

Adrian Căciu

București, 27 iulie 2023.

Nr. 626.

ACTE ALE ÎNALTEI CURȚI DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

COMPLETUL PENTRU SOLUȚIONAREA RECURSULUI ÎN INTERESUL LEGII

DECIZIA Nr. 8

din 29 mai 2023

Dosar nr. 947/1/2023

Corina-Alina Corbu — președintele Înaltei Curți de Casație și Justiție, președintele completului

Andrei Claudiu Rus — președintele Secției penale

Laura-Mihaela Ivanovici — președintele Secției I civile

Marian Budă — președintele Secției a II-a civile

Mariana Constantinescu — președintele Secției de contencios administrativ și fiscal

Ana-Hermina Iancu — judecător la Secția penală

Simona Elena Cîrnaru — judecător la Secția penală

Mircea Mugurel Șelea — judecător la Secția penală

Alin Sorin Nicolescu — judecător la Secția penală

Dan Andrei Enescu — judecător la Secția penală

Luminița Criștiu-Ninu — judecător la Secția penală

Anca Mădălina Alexandrescu — judecător la Secția penală

Francisca Maria Vasile — judecător la Secția penală

Oana Burnel — judecător la Secția penală

Valerica Voica — judecător la Secția penală

Gheorghe Valentin Chitidean — judecător la Secția penală

Elena Barbu — judecător la Secția penală

Ilie Iulian Dragomir — judecător la Secția penală

Leontina Șerban — judecător la Secția penală

Mariana Hortolomei — judecător la Secția I civilă

Beatrice Ioana Nestor — judecător la Secția I civilă

Minodora Condoiu — judecător la Secția a II-a civilă

Rodica Zaharia — judecător la Secția a II-a civilă

Vasile Bîcu — judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal

Gheza Attila Farmathy — judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal

recunoașterea sancțiunii pecuniare sau a hotărârii pronunțate de autoritățile din statele membre prin care s-a aplicat sancțiunea pecuniară”.

2. Completul pentru soluționarea recursului în interesul legii este constituit conform prevederilor art. 473 alin. (1) din Codul de procedură penală și art. 30 alin. (1) coroborat cu art. 31 alin. (3) din Regulamentul privind organizarea și funcționarea administrativă a Înaltei Curți de Casație și Justiție, aprobat prin Hotărârea Colegiului de conducere al Înaltei Curți de Casație și Justiție nr. 20/2023 (*Regulamentul*).

3. Ședința este prezidată de doamna judecător Corina-Alina Corbu, președintele Înaltei Curți de Casație și Justiție.

4. Procurorul general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție este reprezentat de doamna procuror Marinela Mincă, procuror șef adjunct al Secției judiciare din cadrul Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție.

5. La ședința de judecată participă magistratul-asistent Costin Cristian Pușcă, desemnat conform art. 32 din Regulament.

6. După prezentarea referatului cauzei, constatând că în cauză nu sunt cereri de formulat sau excepții de invocat, președintele completului, doamna judecător Corina-Alina Corbu, a acordat cuvântul reprezentantului procurorului general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție.

7. Doamna procuror Marinela Mincă a arătat că nu există un punct de vedere unitar cu privire la interpretarea și aplicarea dispozițiilor art. 301 din Legea nr. 302/2004 privind cooperarea judiciară internațională în materie penală, cu referire concretă la legea aplicabilă pentru stabilirea termenului de prescripție a executării sancțiunilor pecuniare aplicate în statele membre ale Uniunii Europene și recunoscute de instanțele de judecată române, în situația particulară în care sancțiunile privesc amenzi contravenționale, precum și cu privire la momentul de la care începe să curgă termenul de prescripție a executării sancțiunii pecuniare aplicate de autoritățile din statele membre ale Uniunii Europene și recunoscute de instanțele române.

8. Doamna procuror a învederat că practica neunitară este generată de interpretarea și aplicarea diferită de către instanțele naționale a art. 301 din Legea nr. 302/2004 privind cooperarea judiciară internațională în materie penală, care dispune, cu privire la legea care guvernează executarea într-o asemenea ipoteză, că executarea este guvernată de legea română în același mod ca în cazul unei pedepse pecuniare aplicate de o instanță judecătorească română.

9. Textul folosește sintagma „pedeapsă pecuniară”, și nu „sancțiune pecuniară”, Decizia-cadru 2005/214/JAI (*Decizia-cadru*) operând în mod consecvent fie cu noțiunea de *criminal offence*, fie cu termenul *offence*, comparativ cu varianta tradusă oficial în limba română, care vorbește de pedeapsă pecuniară și în materia contravențiilor.

10. Decizia-cadru 2005/214/JAI urmărește garantarea executării sancțiunilor financiare în cadrul acestor state datorită principiului recunoașterii reciproce, astfel că regulile care guvernează executarea sancțiunii recunoscute sunt acelea prevăzute în dreptul statului de executare.

11. Potrivit considerentului (2) al preambulului Deciziei-cadru 2005/214/JAI, aceasta privește aplicarea principiului

1. Pe rol se află soluționarea recursului în interesul legii formulat de procurorul general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, înregistrat la Înalta Curte de Casație și Justiție cu nr. 947/1/2023, prin care s-a solicitat interpretarea dispozițiilor legale în materia executării sancțiunilor pecuniare aplicate în statele membre ale Uniunii Europene și recunoscute de instanțele de judecată din România, vizând următoarele probleme de drept: *„În aplicarea și interpretarea unitară a art. 301 din Legea nr. 302/2004 privind cooperarea judiciară internațională în materie penală, temeiul juridic al calculului termenului de prescripție a executării în cazul sancțiunilor pecuniare reprezentând amenzi penale sau administrative aplicate de autoritățile din statele membre ale Uniunii Europene și recunoscute prin hotărâre judecătorească de către instanțele române este dispoziția din Codul penal sau cea din Codul de procedură fiscală, în funcție de natura sancțiunii”, respectiv „Data în raport cu care începe să curgă termenul de prescripție a executării în cazul sancțiunilor pecuniare aplicate de autoritățile din statele membre ale Uniunii Europene și recunoscute prin hotărâre judecătorească de către autoritățile române, respectiv data rămânerii definitive a hotărârii pronunțate de instanța română prin care s-a procedat la*

recunoașterii reciproce a sancțiunilor financiare impuse atât de autoritățile judiciare, cât și de cele administrative și are drept obiectiv punerea în aplicare a unui mecanism eficient de recunoaștere și de executare transfrontalieră a deciziilor prin care este impusă cu titlu definitiv o sancțiune financiară unei persoane fizice sau unei persoane juridice, Decizia-cadru dispunând că executarea sancțiunii este guvernată de regulile statului executant.

12. Decizia-cadru nu urmărește nici să stabilească reguli speciale și uniforme în statele membre referitoare la faza de executare a sancțiunilor recunoscute, ci stabilește, prin art. 9, că executarea sancțiunilor financiare recunoscute trebuie să fie realizată în același mod, ca în cazul oricărei sancțiuni financiare care ar fi aplicată de autoritățile din statul executant.

13. Prin urmare, Decizia-cadru nu urmărește să realizeze armonizarea legislațiilor statelor membre în materia dreptului penal, ci să garanteze executarea sancțiunilor pecuniare în cadrul acestor state datorită principiului recunoașterii reciproce.

14. Din art. 290 și art. 292 alin. (1) din Legea nr. 302/2004 privind cooperarea judiciară internațională în materie penală rezultă că între sancțiunile pecuniare care pot fi recunoscute de către instanțele române putem regăsi fie amenda penală, fie amenda contravențională, fie alte sume de bani stabilite prin hotărâri de instanțele străine.

15. Or, art. 301 din Legea nr. 302/2004 privind cooperarea judiciară internațională în materie penală, care dispune cu privire la legea care guvernează executarea, folosește sintagma „pedeapsă pecuniară”, deși varianta în limba engleză a Deciziei-cadru este riguroasă și face distincție între sancțiune și pedeapsă, consecvență ce nu se regăsește în traducerea Deciziei-cadru sau în capitolul din Legea nr. 302/2004 privind cooperarea judiciară internațională în materie penală care transpune aceste dispoziții.

16. Așadar, Legea nr. 302/2004 privind cooperarea judiciară internațională în materie penală nu este clară cu privire la natura sancțiunilor pecuniare recunoscute. În contextul în care această decizie nu urmărește uniformizarea executării, ci doar să garanteze executarea acestor sancțiuni pecuniare, trebuie observat că, în legislația internă, totuși, regulile care guvernează executarea sunt diferite, în funcție de natura sancțiunii care se execută.

17. Astfel, în cazul amenzii penale, care este o pedeapsă pecuniară, executarea este guvernată de legea penală și procesul penală, conform dispozițiilor art. 559, 560 și 561 din Codul de procedură penală și art. 22 și 23 din Legea nr. 253/2013 privind executarea pedepselor, a măsurilor educative și a altor măsuri neprivative de libertate, dispuse de organele judiciare în cursul procesului penal, termenul de prescripție a executării pedepsei amenzii fiind prevăzut la art. 162 alin. (1) lit. c) din Codul penal, în cazul persoanei fizice, respectiv la art. 149 din Codul penal, în cazul persoanei juridice.

18. În situația amenzii contravenționale, executarea acesteia este reglementată de dispozițiile art. 39 alin. (3) din Ordonanța Guvernului nr. 2/2001 privind regimul juridic al contravențiilor și ale art. 215 alin. (2) din Codul de procedură fiscală, similar oricărei creanțe fiscale, termenul de 5 ani de prescripție a executării fiind prevăzut de art. 215 alin. (1) din Codul de procedură fiscală.

19. De asemenea, în situația cheltuielilor judiciare avansate de stat, stabilite prin hotărârile penale, dacă punerea în executare este reglementată de dispozițiile art. 577 și 578 din Codul de procedură penală, executarea acestora este guvernată de Codul de procedură fiscală, conform dispozițiilor privitoare la executarea creanțelor fiscale.

20. Reprezentantul procurorului general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție a arătat că, în situația în care s-ar reține cea de-a doua orientare jurisprudențială,

respectiv că dispozițiile art. 301 din Legea nr. 302/2004 privind cooperarea judiciară internațională în materie penală stabilesc un regim unitar privind executarea aplicabil tuturor sancțiunilor financiare recunoscute, respectiv cel specific pedepsei amenzii, instituție aparținând dreptului penal, s-ar ajunge la încălcarea dispozițiilor art. 23 alin. (13) din Constituție, care prevăd că sancțiunea privativă de libertate nu poate fi decât de natură penală întrucât o astfel de interpretare ar conduce, în definitiv, prin aplicarea dispozițiilor art. 302 din Legea nr. 302/2004 privind cooperarea judiciară internațională în materie penală, la posibilitatea înlocuirii unei sancțiuni contravenționale cu pedeapsa închisorii, în caz de neexecutare.

21. În consecință, a susținut că executarea sancțiunii pecuniare după recunoașterea sa este guvernată de legea statului de executare care reglementează respectiva sancțiune, în funcție de natura sa, inclusiv în ceea ce privește termenul de prescripție a executării.

22. În ceea ce privește cea de-a doua chestiune de drept care privește momentul de la care începe să curgă termenul de prescripție a executării sancțiunii pecuniare, a apreciat că din interpretarea art. 299 alin. (2) lit. b) din Legea nr. 302/2004 privind cooperarea judiciară internațională în materie penală, care prevede motivele de refuz al executării, rezultă că acest moment este cel al pronunțării hotărârii de către statul străin, textul prevăzând posibilitatea pentru instanța națională, la momentul la care examinează dacă sunt îndeplinite condițiile pentru recunoașterea hotărârii, să dispună respingerea acestei recunoașteri în ipoteza în care executarea este prescrisă potrivit legii române.

23. Așadar, termenul la care se raportează instanța în momentul recunoașterii hotărârii străine este chiar cel al pronunțării hotărârii străine, astfel încât acesta este momentul de la care începe să curgă termenul de prescripție a executării pedepsei.

24. Față de aceste considerente, a solicitat să se constate că aceste probleme de drept au primit o soluționare diferită din partea instanțelor judecătorești și, în consecință, printr-o decizie obligatorie, conform art. 474 din Codul de procedură penală, să se stabilească în sensul celor anterior prezentate.

25. Președintele completului, doamna judecătoarea Corina-Alina Corbu, președinte al Înaltei Curți de Casație și Justiție, constatând că nu mai sunt întrebări de formulat din partea membrilor completului, a declarat dezbaterea închisă, iar completul de judecată a reținut dosarul în pronunțare asupra recursului în interesul legii.

ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE
COMPLETUL PENTRU SOLUȚIONAREA
RECURSULUI
ÎN INTERESUL LEGII

26. *Deliberând asupra recursului în interesul legii, constată următoarele:*

I. Problemele de drept care au generat practica neunitară

27. Procurorul general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, prin Adresa nr. 12.098/2.910/III-5/2022, ca urmare a constatării unei practici judiciare neunitare la nivelul instanțelor naționale, în temeiul prevederilor art. 471 din Codul de procedură penală, a sesizat Înalta Curte de Casație și Justiție cu soluționarea recursului în interesul legii, declarat în vederea interpretării și aplicării unitare a dispozițiilor legale în materia executării sancțiunilor pecuniare aplicate în statele membre ale Uniunii Europene și recunoscute de instanțele de judecată din România, vizând următoarele probleme de drept:

28. *„În aplicarea și interpretarea unitară a art. 301 din Legea nr. 302/2004 privind cooperarea judiciară internațională în materie penală, temeiul juridic al calculului termenului de prescripție a executării în cazul sancțiunilor pecuniare*

reprezentând amenzi penale sau administrative aplicate de autoritățile din statele membre ale Uniunii Europene și recunoscute prin hotărâre judecătorească de către instanțele române este dispoziția din Codul penal sau cea din Codul de procedură fiscală, în funcție de natura sancțiunii”;

29. „Data în raport cu care începe să curgă termenul de prescripție a executării în cazul sancțiunilor pecuniare aplicate de autoritățile din statele membre ale Uniunii Europene și recunoscute prin hotărâre judecătorească de către autoritățile române, respectiv data rămânerii definitive a hotărârii pronunțate de instanța română prin care s-a procedat la recunoașterea sancțiunii pecuniare sau a hotărârii pronunțate de autoritățile din statele membre prin care s-a aplicat sancțiunea pecuniară”.

II. Examenul jurisprudențial

A. Cu privire la prima problemă de drept

30. Examenul jurisprudenței actuale în materie a evidențiat că nu există un punct de vedere unitar cu privire la interpretarea și aplicarea dispozițiilor art. 301 din Legea nr. 302/2004 privind cooperarea judiciară internațională în materie penală, cu referire concretă la legea aplicabilă pentru stabilirea termenului de prescripție a executării sancțiunilor pecuniare aplicate în statele membre ale Uniunii Europene și recunoscute de instanțele de judecată române, în situația particulară în care sancțiunile privesc amenzi contravenționale.

31. Prima problemă de drept este generată de punerea în executare a sancțiunilor pecuniare reprezentând amendă administrativă ori aplicate pentru săvârșirea unor fapte care se pedepsesc ca infracțiuni în statul emitent, însă nu și în România, fără a fi necesară verificarea dublei incriminări, cu referire în special la cele enumerate de art. 297 alin. (1) pct. 33 din Legea nr. 302/2004 „comportamente care încalcă reglementările privind traficul rutier, inclusiv încălcări ale reglementărilor privind orele de condus și perioadele de odihnă și reglementările privind bunurile periculoase” care, conform legislației din România, reprezintă contravenții (spre exemplu: încălcarea regulilor privind traficul rutier constând în neplata taxei de autostradă, depășirea limitei de viteză, nerespectarea semnificației indicatoarelor rutiere, depășirea masei maxime admise pentru anumite tipuri de vehicule, lipsa documentelor de identificare, așa cum rezultă din hotărârile analizate).

32. Doar în cazul sancțiunilor administrative sau aplicate pentru fapte care ar reprezenta contravenții conform legii române se pune în discuție ce instituție este incidentă în materia prescripției executării pedepsei/sancțiunii, și anume dacă se aplică Codul penal ori prescripția executării silite din Codul de procedură fiscală.

33. A.1. **Într-o primă orientare jurisprudențială**, interpretând dispozițiile art. 301 din Legea nr. 302/2004 privind cooperarea judiciară internațională în materie penală, s-a considerat că legea care guvernează executarea și deci și termenul de prescripție a executării sancțiunii recunoscute este Codul penal, cu referire la art. 162 din Codul penal, în cazul în care sancțiunea pecuniară recunoscută are natura unei amenzi penale, respectiv Codul de procedură fiscală, cu trimitere la art. 215 din acest act normativ și la art. 39 alin. (3) din Ordonanța Guvernului nr. 2/2001 privind regimul juridic al contravențiilor, în cazul în care sancțiunea pecuniară recunoscută are natura unei amenzi contravenționale.

34. În motivarea acestei orientări s-a reținut că dispozițiile art. 301 din Legea nr. 302/2004 privind cooperarea judiciară internațională în materie penală prevăd explicit că executarea hotărârii este guvernată de legea română în același mod ca în cazul unei pedepse pecuniare aplicate de o instanță judecătorească română și, totodată, că Legea nr. 302/2004 privind cooperarea judiciară internațională în materie penală acoperă în materie de recunoaștere a hotărârilor străine și

deciziile privind contravențiile, iar atunci când se calculează termenul de prescripție nu se poate ignora faptul că, potrivit legii române, fapta pentru care s-a aplicat intimatului sancțiunea pecuniară constituie tot o contravenție.

35. Hotărârile judecătorești care ilustrează această orientare jurisprudențială sunt cele pronunțate de către instanțe cu prilejul soluționării contestațiilor la executare formulate de către judecătorii delegați la birourile executări penale, prin care se invocă incidența prescripției executării sancțiunilor pecuniare recunoscute, și sentințele penale pronunțate de către judecătorii, prin care acestea recunosc sancțiunile pecuniare aplicate de către autoritățile străine care au natura unor sancțiuni contravenționale sau penale, potrivit dispozițiilor legale ale statului străin, dar au natură contravențională potrivit legislației române, menționând în dispozitiv că executarea se realizează potrivit Codului de procedură fiscală.

36. Această orientare jurisprudențială se regăsește în hotărâri pronunțate de instanțele din raza curților de apel Timișoara, Ploiești, Cluj, Pitești și Constanța (anexa I.1).

37. A.2. **În cea de-a doua orientare jurisprudențială**, în interpretarea art. 301 din Legea nr. 302/2004 privind cooperarea judiciară internațională în materie penală, s-a reținut că, indiferent de natura sancțiunilor pecuniare aplicate de către autoritățile străine, cu referire în special la situația amenzilor contravenționale și a cheltuielilor judiciare aplicate de autoritățile din state membre, executarea acestora, subsecvent recunoașterii de către instanța penală română, este guvernată de legea penală și procesul penală, similar situației în care instanța dispune condamnarea la pedeapsa amenzii.

38. În motivarea acestei orientări s-a reținut că Legea nr. 302/2004 privind cooperarea judiciară internațională în materie penală, astfel cum îi arată și titlul, reglementează cooperarea judiciară internațională în materie penală, fiind asimilate materiei penale și hotărârile pronunțate în domeniul contravențional, astfel cum a stabilit și Curtea Europeană a Drepturilor Omului, și, totodată, că în privința dreptului aplicabil art. 7 din Legea nr. 302/2004 privind cooperarea judiciară internațională în materie penală stabilește că cererile adresate autorităților române în domeniile reglementate de această lege se îndeplinesc potrivit normelor române de drept procesual penal, dacă prin această lege nu se prevede altfel.

39. Hotărârile judecătorești care ilustrează această orientare jurisprudențială sunt sentințele pronunțate în soluționarea contestațiilor la executare, introduse de către judecătorii delegați în cadrul birourilor executări penale care invocă prescripția executării sancțiunii pecuniare (atât în situația în care sancțiunea pecuniară este amenda contravențională, cât și în situația când sancțiunea pecuniară privește amenda penală și cheltuielile judiciare dispuse în aceeași cauză, acestea din urmă fiind tratate de instanța română similar amenzii penale), și hotărârile judecătorești prin care instanțele recunosc sancțiunile pecuniare, aplicate de către autoritățile străine cu titlu de sancțiuni contravenționale, administrative, cu privire la care menționează explicit în dispozitiv faptul că executarea sancțiunii pecuniare recunoscute se va realiza potrivit dispozițiilor art. 559 din Codul de procedură penală privind punerea în executare a amenzii penale.

40. Această orientare jurisprudențială se regăsește în hotărâri pronunțate de instanțele din raza curților de apel Timișoara, Suceava, Brașov, Craiova, București și Bacău (anexa I.2).

B. Cu privire la cea de-a doua problemă de drept

41. Practica neunitară privește momentul de la care începe să curgă termenul de prescripție a executării sancțiunii pecuniare aplicate de autoritățile din statele membre ale Uniunii Europene și recunoscute de instanțele române.

42. B.1. **Într-o primă orientare jurisprudențială** s-a considerat că termenul de prescripție a executării sancțiunii pecuniare recunoscute începe să curgă prin raportare la data rămânerii definitive a hotărârii judecătorești prin care instanța română a recunoscut sancțiunea pecuniară, indiferent că este vorba despre termenul de prescripție prevăzut la art. 162 din Codul penal sau de cel prevăzut la art. 215 din Codul de procedură fiscală.

43. În motivarea acestei orientări s-a reținut că hotărârea judecătorească pronunțată de instanța română este asimilată unei hotărâri de condamnare, în sensul Codului penal, respectiv că în raport cu această hotărâre s-a născut dreptul de a cere executarea silită, în sensul Codului de procedură fiscală.

44. Această orientare jurisprudențială se regăsește în hotărâri pronunțate de instanțele din raza curților de apel București, Bacău, Craiova, Suceava, Brașov, Galați, Ploiești, Timișoara și Cluj (anexa II.1).

45. B.2. **În cea de-a doua orientare jurisprudențială** s-a considerat că termenul de prescripție a executării sancțiunii pecuniare recunoscute începe să curgă prin raportare la data rămânerii definitive a hotărârii prin care autoritatea străină a aplicat sancțiunea pecuniară, indiferent că este vorba despre termenul de prescripție prevăzut la art. 162 din Codul penal sau de cel prevăzut la art. 215 din Codul de procedură fiscală.

46. În motivarea acestei orientări, s-a reținut că nu poate fi creată prin recunoașterea sancțiunii o situație mai grea persoanei fizice sau juridice sancționate printr-o arbitrară calculare a unui nou termen de prescripție, a cărui durată va depinde de momentul recunoașterii sancțiunii în statul de executare, aspect influențat direct de conduita statului solicitant, prin raportare la momentul la care solicită recunoașterea deciziei prin care a fost aplicată sancțiunea.

47. Această orientare jurisprudențială se regăsește în hotărâri pronunțate de instanțele din raza curților de apel Craiova, Suceava, Timișoara, Ploiești și Alba Iulia (anexa II.2).

III. Jurisprudența Înaltei Curți de Casație și Justiție

48. Din perspectiva deciziilor obligatorii, menite să asigure unificarea practicii judiciare, nu au fost identificate hotărâri judecătorești pronunțate de Înalta Curte de Casație și Justiție.

49. De asemenea, nu a fost identificată jurisprudență a instanței supreme în această materie, ci doar o hotărâre pronunțată în soluționarea unui conflict de competență, respectiv Încheierea nr. 664 din data de 29 aprilie 2011, pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție, prin care s-a stabilit competența de judecată în primă instanță a cererilor formulate de autoritățile din state membre ale Uniunii Europene privind recunoașterea și executarea sancțiunilor pecuniare, în favoarea judecătoriei (înainte de introducerea dispozițiilor explicite care reglementează competența în această materie), și în care instanța supremă a antamat situația executării sancțiunii pecuniare recunoscute, precizând că infracțiunea rutieră comisă de intimat în statul membru reprezintă o contravenție, potrivit dispozițiilor Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 195/2002 privind circulația pe drumurile publice, și executarea silită a amenzii contravenționale se realizează potrivit art. 39 din Ordonanța Guvernului nr. 2/2001 privind regimul juridic al contravențiilor, cu trimitere la dispozițiile Codului de procedură fiscală.

IV. Jurisprudența Curții Constituționale

50. Nu au fost identificate decizii relevante în problema de drept analizată.

V. Jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului și Curții de Justiție a Uniunii Europene

51. Curtea de Justiție a Uniunii Europene, în Hotărârea Curții (Camera întâi) din 4 martie 2020, pronunțată în Cauza C-183/18 (Bank BGZ BNP Paribas S.A.), a reținut că „decizia-cadru urmărește, fără a proceda la armonizarea legislațiilor statelor

membre în materia dreptului penal, să garanteze executarea sancțiunilor financiare în cadrul acestor state datorită principiului recunoașterii reciproce” (paragraful 49).

VI. Punctul de vedere al procurorului general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție

52. **În ceea ce privește prima problemă de drept sesizată**, punctul de vedere al procurorului general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, exprimat în sesizarea formulată, este în sensul primei orientări jurisprudențiale, respectiv că temeiul juridic al calculului termenului de prescripție a executării în cazul sancțiunilor pecuniare aplicate de autoritățile din statele membre ale Uniunii Europene și recunoscute prin hotărâre judecătorească de către instanțele române, este art. 162 alin. (1) lit. c), respectiv art. 149 din Codul penal, în cazul amenzilor penale, și art. 215 din Codul de procedură fiscală, în cazul amenzilor contravenționale.

53. S-a arătat că procedura recunoașterii sancțiunilor pecuniare aplicate de autoritățile din statele membre ale Uniunii Europene este reglementată în capitolul II secțiunea a 4-a din titlul VIII, intitulat „Asistența judiciară în materie penală”, din Legea nr. 302/2004 privind cooperarea judiciară internațională în materie penală.

54. Aceste dispoziții, cuprinse la art. 290—306 din Legea nr. 302/2004 privind cooperarea judiciară internațională în materie penală, reprezintă transpunerea în legislația națională a Deciziei-cadru 2005/214/JAI a Consiliului din 24 februarie 2005 privind aplicarea principiului recunoașterii reciproce a sancțiunilor financiare.

55. Fac obiectul procedurii recunoașterii și executării, în temeiul dispozițiilor menționate, sancțiunile financiare aplicate de statul emitent care includ, pe lângă amenda penală sau amenda contravențională (prin raportare la natura faptei care a atras aplicarea sancțiunii) la plata căreia a fost obligată persoana prin hotărârea autorității statului emitent, și alte sume stabilite prin aceeași hotărâre, respectiv: cheltuieli judiciare sau administrative generate de desfășurarea procedurii, sume de bani pe care persoana în sarcina căreia s-a reținut comiterea infracțiunii sau contravenției este obligată să le plătească unui fond public sau unei organizații de asistență a victimelor ori sume de bani ce reprezintă despăgubiri acordate victimei care nu s-a constituit parte civilă.

56. Practica neunitară ce a determinat formularea recursului în interesul legii a fost generată de interpretarea și aplicarea neunitară a dispozițiilor art. 301 din Legea nr. 302/2004 privind cooperarea judiciară internațională în materie penală, care stabilesc legea aplicabilă executării sancțiunilor pecuniare, în contextul în care textul utilizează sintagma de pedeapsă pecuniară, iar nu pe cel de sancțiune pecuniară.

57. Or, trebuie observat că varianta în limba engleză a Deciziei-cadru 2005/214/JAI operează în mod consecvent fie cu noțiunea de *criminal offence*, fie cu termenul *offence*, comparativ cu varianta tradusă oficial în limba română, care vorbește de pedeapsă pecuniară și în materia contravențiilor.

58. Recunoașterea și executarea sancțiunilor pecuniare aplicate de autorități din state membre ale Uniunii Europene reprezintă o formă de cooperare judiciară în baza căreia unei hotărâri pronunțate de o autoritate dintr-un alt stat, în anumite cazuri concrete, îi sunt recunoscute pe teritoriul României efecte juridice similare celor pe care le produce o hotărâre a unei autorități române.

59. Potrivit considerentului (2) al preambulului Deciziei-cadru 2005/214/JAI, aceasta privește aplicarea principiului recunoașterii reciproce a sancțiunilor financiare impuse atât de autoritățile judiciare, cât și de cele administrative, și are drept obiectiv punerea în aplicare a unui mecanism eficient de recunoaștere și de executare transfrontalieră a deciziilor prin

care este impusă cu titlu definitiv o sancțiune financiară unei persoane fizice sau unei persoane juridice.

60. În realizarea acestui obiectiv, legiuitorul european a instituit principiul potrivit căruia dreptul statului emitent guvernează elementele răspunderii penale, în special sancțiunea aplicabilă și entitatea vizată de aceasta, și, totodată, obligația pentru autoritățile statului de executare să accepte aprecierea făcută de autoritatea din statul emitent cu privire la încălcarea normei sale, cu scopul determinat de a asigura recunoașterea.

61. Cu toate acestea, astfel cum a statuat C.J.U.E. în Hotărârea din 4 martie 2020, Bank BGZ BNP Paribas S.A., C-183/18, pct. 49, Decizia-cadru 2005/214/JAI nu urmărește să realizeze armonizarea legislațiilor statelor membre în materia dreptului penal, ci să garanteze executarea sancțiunilor financiare în cadrul acestor state datorită principiului recunoașterii reciproce, astfel că regulile care guvernează executarea sancțiunii recunoscute sunt acelea prevăzute în dreptul statului de executare.

62. Decizia-cadru nu urmărește nici să stabilească reguli speciale și uniforme în statele membre referitoare la faza de executare a sancțiunilor recunoscute, ci, stabilește, prin articolul 9, că executarea sancțiunilor financiare recunoscute trebuie să fie realizată în același mod, ca în cazul oricărei sancțiuni financiare care ar fi aplicată de autoritățile din statul executant.

63. Analizând legislația națională română, se remarcă faptul că legea care guvernează executarea unei sancțiuni depinde de natura acesteia.

64. Astfel, în cazul amenzii penale, executarea este guvernată de legea penală și procesul penală, conform dispozițiilor art. 559, 560 și 561 din Codul de procedură penală și art. 22 și 23 din Legea nr. 253/2013 privind executarea pedepselor, a măsurilor educative și a altor măsuri neprivative de libertate, dispuse de organele judiciare în cursul procesului penal, termenul de prescripție a executării pedepsei amenzii fiind prevăzut la art. 162 alin. (1) lit. c), respectiv la art. 149 din Codul penal.

65. În cazul amenzii contravenționale, executarea acesteia este reglementată de dispozițiile art. 39 alin. (3) din Ordonanța Guvernului nr. 2/2001 privind regimul juridic al contravențiilor și ale art. 215 alin. (2) din Codul de procedură fiscală, similar oricărei creanțe fiscale, termenul de 5 ani de prescripție a executării fiind prevăzut de art. 215 alin. (1) din Codul de procedură fiscală.

66. De asemenea, în situația cheltuielilor judiciare avansate de stat, stabilite prin hotărârile penale, dacă punerea în executare este reglementată de dispozițiile art. 577 și 578 din Codul de procedură penală, executarea acestora este guvernată de Codul de procedură fiscală, conform dispozițiilor privitoare la executarea creanțelor fiscale, fiind, în esență, drepturi patrimoniale care rezultă dintr-un raport de drept material fiscal, cu privire la aceste categorii de sancțiuni fiind aplicabil termenul de prescripție a executării, prevăzut de art. 215 din Codul de procedură fiscală.

67. Procurorul general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție a susținut că, dacă s-ar reține cea de-a doua orientare jurisprudențială, respectiv că dispozițiile art. 301 din Legea nr. 302/2004 privind cooperarea judiciară internațională în materie penală stabilesc un regim unitar privind executarea aplicabil tuturor sancțiunilor financiare recunoscute, respectiv cel specific pedepsei amenzii, instituție aparținând dreptului penal, s-ar încălca scopul și domeniul de incidență ale Deciziei-cadru 2005/214/JAI, astfel cum au fost concepute de legiuitorul european, respectiv de a asigura recunoașterea și executarea sancțiunilor, nu de a reglementa și modalitatea și regimul de executare prin modificarea și uniformizarea dreptului național al fiecărui stat membru incident în materie de executare.

68. De asemenea, prin raportare la faptul că o astfel de interpretare ar conduce, în definitiv, prin aplicarea dispozițiilor art. 302 din Legea nr. 302/2004 privind cooperarea judiciară internațională în materie penală, la posibilitatea înlocuirii unei sancțiuni contravenționale cu pedeapsa închisorii în caz de neexecutare ar însemna, pe de o parte, faptul că legiuitorul român ar modifica în mod fundamental principiul de bază ale dreptului românesc, fără ca acțiunea să fie justificată de necesitățile transpunerii deciziei-cadru menționate, și, pe de altă parte, faptul că ar acționa prin încălcarea dispozițiilor art. 23 alin. (13) din Constituție, care prevăd că sancțiunea privativă de libertate nu poate fi decât de natură penală.

69. Se observă că doar în situația în care, pentru determinarea legii aplicabile executării, aprecierea naturii sancțiunii se face potrivit legii române, s-ar asigura cadrul juridic adecvat care să permită executarea efectivă a sancțiunii aplicate de statul membru emitent, fiind respectat astfel scopul deciziei-cadru.

70. În concluzie, a reținut prima orientare jurisprudențială, respectiv că executarea sancțiunii pecuniare după recunoașterea sa este guvernată de legea statului de executare care reglementează respectiva sancțiune, în funcție de natura sa, inclusiv în ceea ce privește termenul de prescripție a executării.

71. **În ceea ce privește cea de-a doua problemă de drept sesizată**, punctul de vedere al procurorului general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, exprimat în sesizarea formulată, este în sensul celei de-a doua orientări jurisprudențiale, respectiv că începutul cursului termenului de prescripție a executării sancțiunii pecuniare aplicate de o autoritate a unui stat membru al Uniunii Europene, ce a fost recunoscută de o instanță română, se calculează prin raportare la data rămânerii definitive a hotărârii prin care autoritatea străină a aplicat sancțiunea pecuniară.

72. S-a arătat că atât în cazul amenzii penale, cât și în cazul amenzii contravenționale ori al celorlalte categorii de sancțiuni pecuniare care fac obiectul procedurii de recunoaștere și executare, hotărârea prin care autoritatea străină a dispus aplicarea acestora reprezintă fie o hotărâre de condamnare, în sensul art. 162 alin. (2) și (3) din Codul penal, fie o hotărâre de obligare la plata unei obligații fiscale — un titlu de creanță și, totodată, titlu executoriu, în sensul art. 266¹ și 266⁴ din Codul de procedură fiscală.

73. Această concluzie reiese și din interpretarea dispozițiilor art. 299 alin. (2) lit. b) din Legea nr. 302/2004 privind cooperarea judiciară internațională în materie penală, care reglementează motivele de nerecunoaștere și neexecutare și care prevăd că instanța verifică, în cadrul procedurii de recunoaștere a sancțiunii pecuniare, dacă executarea hotărârii este prescrisă potrivit legii române, cursul termenului neputând fi determinat decât prin raportare la data rămânerii definitive a hotărârii autorității din statul emitent.

74. Hotărârea prin care instanța română a recunoscut sancțiunea pecuniară are doar rolul de a constata dacă sunt îndeplinite condițiile prevăzute de Legea nr. 302/2004 privind cooperarea judiciară internațională în materie penală și de Decizia-cadru 2005/214/JAI, astfel încât hotărârea autorității dintr-un stat membru să producă și pe teritoriul statului român aceleași efecte juridice ca în statul emitent, scopul fiind acela al sancționării efective a persoanei vizate de hotărârea autorității respective, fiind o concretizare a principiului recunoașterii reciproce ce guvernează cooperarea judiciară în cadrul Uniunii Europene.

75. Astfel, întrucât hotărârea de recunoaștere a sancțiunii pecuniare pronunțată de instanța română nu reprezintă nici o hotărâre de condamnare (în cazul amenzii penale), nici o hotărâre care să constituie titlu de creanță fiscală (în cazul

amenzi contravenționale și al celorlalte categorii de sancțiuni pecuniare), începutul cursului termenului de prescripție a executării sancțiunii nu se determină prin raportare la aceasta.

76. Concluzia care se impune este că începutul cursului termenului de prescripție a executării sancțiunii pecuniare se stabilește în raport cu data rămânerii definitive a hotărârii pronunțate de autoritatea din statul emitent, iar nu de la data hotărârii pronunțate de instanța română prin care s-a procedat la recunoașterea sancțiunii pecuniare.

VII. Opiniile exprimate de specialiști

77. În conformitate cu dispozițiile art. 473 alin. (5) din Codul de procedură penală a fost solicitată opinia specialiștilor în drept penal de la facultățile din cadrul Universității București, Universitatea Iași, Universitatea „Babeș-Bolyai” — Cluj-Napoca și Universitatea de Vest — Timișoara cu privire la chestiunea de drept care formează obiectul recursului în interesul legii.

78. Nu au fost transmise la dosarul cauzei puncte de vedere cu privire la problema de drept supusă interpretării unitare.

VIII. Raportul asupra recursului în interesul legii

79. Judecătorul-raportor a apreciat, cu privire la prima problemă de drept, că legea care guvernează executarea, inclusiv termenul de prescripție a executării sancțiunii recunoscute, depinde de natura acesteia și poate fi Codul penal, cu referire la art. 149 și 162 din Codul penal, în cazul în care sancțiunea pecuniară recunoscută are natura unei amenzi penale, respectiv Codul de procedură fiscală, cu referire la art. 215 din acest act normativ și la art. 39 alin. (3) din Ordonanța Guvernului nr. 2/2001 privind regimul juridic al contravențiilor, în cazul în care sancțiunea pecuniară recunoscută are natura unei amenzi contravenționale, iar cu privire la cea de-a doua problemă de drept, că data în raport cu care începe să curgă termenul de prescripție a executării, respectiv data la care s-a născut dreptul organului de executare silită de a cere executarea silită a creanțelor fiscale în cazul sancțiunilor pecuniare aplicate de autoritățile din statele membre ale Uniunii Europene și recunoscute prin hotărâre judecătorească de către autoritățile române, este data rămânerii definitive a hotărârii pronunțate de instanța română prin care s-a procedat la recunoașterea sancțiunii pecuniare.

IX. **Înalta Curte de Casație și Justiție**, examinând sesizarea cu recurs în interesul legii, raportul întocmit de judecătorul-raportor și dispozițiile legale ce se solicită a fi interpretate în mod unitar, reține următoarele:

IX.1. Analiza condițiilor de admisibilitate

80. Potrivit dispozițiilor art. 471 din Codul de procedură penală, recursul în interesul legii, formulat de titularul îndrituit, investește Înalta Curte de Casație și Justiție asupra unei chestiuni de drept soluționate diferit de instanțele judecătorești.

81. Cererea trebuie să cuprindă soluțiile diferite date problemei de drept și argumentele acestora, jurisprudența Curții Constituționale, a Înaltei Curți de Casație și Justiție, a Curții Europene a Drepturilor Omului sau, după caz, a Curții de Justiție a Uniunii Europene, opiniile relevante exprimate în domeniu, precum și soluția ce se propune a fi pronunțată în recursul în interesul legii. Sub sancțiunea respingerii cererii de recurs, ca inadmisibilă, aceasta trebuie să fie însoțită de copii ale hotărârilor judecătorești definitive din care să rezulte că problema de drept care formează obiectul judecății a fost soluționată diferit de instanțele judecătorești [art. 471 alin. (3) din Codul de procedură penală].

82. Sub aspectul condițiilor de admisibilitate, art. 472 din Codul de procedură penală prevede că „*recursul în interesul legii este admisibil numai dacă se face dovada că problemele de drept care formează obiectul judecății au fost soluționate în mod diferit prin hotărâri judecătorești definitive, care se anexează la cerere*”.

83. Verificând regularitatea investirii Înaltei Curți de Casație și Justiție, în raport cu textele de lege prezentate, care enumeră, în categoria subiecților de drept care pot promova recurs în interesul legii, procurorul general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, se constată că această primă cerință referitoare la titularul dreptului de sesizare este îndeplinită.

84. De asemenea, analizând hotărârile judecătorești anexate cererii de recurs în interesul legii, care relevă existența unei practici neunitare, cristalizată în două orientări jurisprudențiale diferite cu privire la cele două probleme de drept a căror dezlegare se solicită, se constată îndeplinită și cea de-a doua condiție de admisibilitate prevăzută de art. 472 din Codul de procedură penală.

85. Ca urmare, se constată îndeplinite toate condițiile de admisibilitate ale prezentului recurs în interesul legii.

IX.2. Dispoziții legale relevante

Legea nr. 302/2004 privind cooperarea judiciară internațională în materie penală, republicată, cu modificările și completările ulterioare

Art. 290 — Definiții

În sensul prezentei secțiuni:

(1) prin *hotărâre* se înțelege, indiferent de denumirea acesteia, cum ar fi încheiere, sentință, decizie, ordonanță, rezoluție sau proces-verbal de constatare, o hotărâre definitivă pronunțată de un organ de urmărire penală, o instanță, precum și de alte autorități care, potrivit legii, sunt considerate ca fiind judiciare ori de către o autoritate administrativă, prin care o persoană fizică sau juridică a fost obligată la plata unei sancțiuni pecuniare, atunci când hotărârea a fost luată de:

a) o autoritate judiciară, ca urmare a săvârșirii unei fapte care, potrivit legislației statului emitent, este infracțiune;

b) o autoritate, alta decât una judiciară, în legătură cu o faptă care, potrivit legislației statului emitent, este infracțiune, dacă persoana fizică sau juridică sancționată a avut posibilitatea să solicite judecarea cauzei de o autoritate judiciară competentă și în materie penală;

c) o autoritate, alta decât una judiciară, în legătură cu o faptă care, potrivit legislației statului emitent, constituie o încălcare a normelor legale, dacă persoana fizică sau juridică sancționată a avut posibilitatea să solicite judecarea cauzei de către o autoritate judiciară competentă și în materie penală;

d) o autoritate judiciară competentă și în materie penală, atunci când decizia a fost luată în legătură cu o hotărâre prevăzută la lit. c); (...)

Art. 292 — Condiții privind punerea în executare a unor sancțiuni pecuniare

(1) Punerea în executare a unei sancțiuni pecuniare aplicate pentru încălcarea de către o persoană fizică sau juridică a unor norme de drept penal sau a altor norme legale se realizează în temeiul dispozițiilor prezentei secțiuni, dacă sancțiunea pecuniară constă într-o sumă de bani de cel puțin 70 de euro sau echivalentul în lei al acestei sume:

a) la plata căreia persoana fizică sau juridică a fost obligată printr-o hotărâre executorie, cu titlu de amendă penală sau administrativă, după caz; sau

b) reprezentând despăgubiri acordate, prin aceeași hotărâre executorie, părții vătămate care nu s-a constituit parte civilă, atunci când instanța s-a aflat în exercitarea competenței sale în materie penală;

c) la plata căreia persoana fizică sau juridică a fost obligată cu titlu de cheltuieli judiciare sau administrative;

d) care trebuie să fie virată către un fond public sau al unei organizații de asistență a victimelor, la plata căreia persoana fizică sau juridică a fost obligată prin aceeași hotărâre executorie.

Art. 294 — Încetarea executării

Autoritatea judiciară emitentă română aduce imediat la cunoștință autorității competente din statul de executare orice hotărâre sau măsură în urma căreia hotărârea încetează să mai fie executorie sau este retrasă din statul de executare din orice alt motiv.

Art. 297 — Domeniul de aplicare

(1) Următoarele infracțiuni, dacă se pedepsesc în statul emitent, astfel cum sunt definite de legislația statului emitent, dau loc, conform prevederilor deciziei-cadru și fără a fi necesară verificarea dublei incriminări a faptei, la recunoașterea și executarea hotărârilor:

1. participarea la un grup criminal organizat;
2. terorismul;
3. traficul de persoane;
4. exploatarea sexuală a copiilor și pornografia infantilă;
5. traficul ilicit de droguri și substanțe psihotrope;
6. traficul ilicit de arme, muniții și substanțe explozive;
7. corupția;
8. fraudă, inclusiv cea care aduce atingere intereselor financiare ale Comunităților Europene în înțelesul Convenției din 26 iulie 1995 privind protecția intereselor financiare ale Comunităților Europene;
9. spălarea produselor infracțiunii;
10. falsificarea de monedă, inclusiv contrafacerea monedei euro;
11. fapte legate de criminalitatea informatică;
12. infracțiuni împotriva mediului, inclusiv traficul ilicit de specii de animale pe cale de dispariție și de specii și soiuri de plante pe cale de dispariție;
13. facilitarea intrării și șederii ilegale;
14. omorul, vătămarea corporală gravă;
15. traficul ilicit de organe și țesuturi umane;
16. răpirea, lipsirea de libertate în mod ilegal și luarea de ostatici;
17. rasismul și xenofobia;
18. furtul organizat sau armat;
19. traficul ilicit de bunuri culturale, inclusiv antichități și opere de artă;
20. înșelăciunea;
21. racketul și extorcarea de fonduri;
22. contrafacerea și pirateria produselor;
23. falsificarea de acte oficiale și uzul de fals;
24. falsificarea de mijloace de plată;
25. traficul ilicit de substanțe hormonale și alți factori de creștere;
26. traficul ilicit de materiale nucleare sau radioactive;
27. traficul de vehicule furate;
28. violul;
29. incendierea cu intenție;
30. crime aflate în jurisdicția Curții Penale Internaționale;
31. sechestrarea ilegală de nave sau aeronave;
32. sabotajul;
33. comportamente care încalcă reglementările privind traficul rutier, inclusiv încălcări ale reglementărilor privind orele de condus și perioadele de odihnă și reglementările privind bunurile periculoase;
34. contrabanda cu mărfuri;
35. încălcarea drepturilor de proprietate intelectuală;
36. amenințări și acte de violență împotriva persoanelor, inclusiv violența din cadrul evenimentelor sportive;
37. prejudicii supuse legii penale;
38. furtul;

39. infracțiuni stabilite de statul emitent cu scopul de a pune în aplicare obligațiile ce reies din instrumentele internaționale adoptate conform Tratatului de instituire a Comunității Europene*) sau conform titlului VI din Tratatul privind Uniunea Europeană.

(2) Pentru alte fapte decât cele prevăzute la alin. (1), executarea sancțiunii pecuniare este subordonată condiției ca fapta la care se referă hotărârea autorității judiciare sau administrative străine să fie prevăzută și de legea română.

Art. 299 — Motivele de nerecunoaștere și neexecutare

(...)

(2) În afara cazului prevăzut la art. 297 alin. (2), autoritatea judiciară română de executare poate refuza să recunoască și să execute hotărârea și dacă se stabilește că:

(...)

b) executarea hotărârii este prescrisă conform legii române, iar hotărârea se referă la fapte care intră în competența instanțelor române.

Art. 301 — Legea care guvernează executarea

(1) Fără a aduce atingere dispozițiilor art. 302, executarea hotărârii este guvernată de legea română în același mod ca în cazul unei pedepse pecuniare aplicate de o instanță judecătorească română. Numai autoritățile române au competența de a decide asupra procedurilor de executare și de a stabili toate măsurile legate de aceasta, inclusiv motivele de încetare a executării. (...)

Art. 302 — Înlocuirea pedepsei pecuniare

Dacă executarea unei hotărâri nu este posibilă, fie total, fie parțial, autoritatea judiciară română de executare poate dispune înlocuirea amenzii, în condițiile art. 63 sau 64 din Codul penal.

Art. 304 — Încetarea executării când România este stat de executare

Autoritățile române încetează executarea hotărârii imediat ce sunt informate de autoritatea competentă din statul emitent cu privire la orice hotărâre sau măsură luată conform art. 294.

Decizia-cadru 2005/214/JAI din 24 februarie 2005 privind aplicarea principiului recunoașterii reciproce a sancțiunilor financiare**Articolul 9****Legea care guvernează executarea**

(1) Fără a aduce atingere alineatului (3) din prezentul articol și articolului 10, executarea deciziei este guvernată de legislația statului executant în același mod ca o sancțiune financiară a statului executant. Numai autoritățile statului executant sunt competente să decidă cu privire la procedurile de executare și să stabilească toate măsurile legate de acestea, inclusiv temeiurile de încetare a executării.

Codul penal**Art. 149 — Prescripția executării pedepsei**

(1) Termenul de prescripție a executării pedepsei amenzii aplicate persoanei juridice este de 5 ani. (...)

(3) Dispozițiile art. 161, art. 162 alin. (2), art. 163 și art. 164 se aplică în mod corespunzător.

Art. 162 — Termenele de prescripție a executării pedepsei

(1) Termenele de prescripție a executării pedepsei pentru persoana fizică sunt: (...)

c) 3 ani, în cazul când pedeapsa este amenda.

(2) Termenele prevăzute în alin. (1) se socotesc de la data când hotărârea de condamnare a rămas definitivă.

Codul de procedură penală**Art. 559 — Punerea în executare a amenzii penale**

(1) Persoana condamnată la pedeapsa amenzii este obligată să depună recipisa de plată integrală a amenzii la judecătorul delegat cu executarea, în termen de 3 luni de la rămânerea definitivă a hotărârii.

*) Prin Tratatul de la Lisabona, Tratatul de instituire a Comunității Europene a fost redenumit „Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene” și a dispus că termenii „Comunitatea” sau „Comunitatea Europeană” se înlocuiesc cu „Uniunea”, cuvintele „Comunităților Europene” sau „ale CEE” se înlocuiesc cu „(ale) Uniunii Europene”.

(2) Când cel condamnat se află în imposibilitate de a achita integral amenda în termenul prevăzut la alin. (1), judecătorul delegat cu executarea, la cererea condamnatului, poate dispune eşalonarea plăţii amenzii pe o perioadă de cel mult 2 ani, în rate lunare.

Codul de procedură fiscală

Art. 215 — Începerea termenului de prescripție

(1) Dreptul organului de executare silită de a cere executarea silită a creanțelor fiscale se prescrie în termen de 5 ani de la data de 1 ianuarie a anului următor celui în care a luat naștere acest drept.

(2) Termenul de prescripție prevăzut la alin. (1) se aplică și creanțelor provenind din amenzi contravenționale.

Ordonanța Guvernului nr. 2/2001 privind regimul juridic al contravențiilor, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 180/2002, cu modificările și completările ulterioare

Art. 39

(...)

(3) Executarea se face în condițiile prevăzute de dispozițiile legale privind executarea silită a creanțelor fiscale.

IX.3. Cu privire la dezlegarea problemelor de drept sesizate, Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru soluționarea recursului în interesul legii reține următoarele:

Prima problemă de drept:

86. Prima problemă de drept vizează „În aplicarea și interpretarea unitară a art. 301 din Legea nr. 302/2004 privind cooperarea judiciară internațională în materie penală, temeiul juridic al calculului termenului de prescripție a executării în cazul sancțiunilor pecuniare reprezentând amenzi penale sau administrative aplicate de autoritățile din statele membre ale Uniunii Europene și recunoscute prin hotărâre judecătorească de către instanțele române este dispoziția din Codul penal sau cea din Codul de procedură fiscală, în funcție de natura sancțiunii?”

87. Dispozițiile art. 301 fac parte din secțiunea a 4-a capitolului II titlul VIII din Legea nr. 302/2004 privind cooperarea judiciară internațională în materie penală, capitol care, prin dispozițiile art. 290—306, reglementează procedura recunoașterii sancțiunilor pecuniare aplicate de autoritățile din statele membre ale Uniunii Europene.

88. Aceste dispoziții reprezintă transpunerea în legislația națională a Deciziei-cadru 2005/214/JAI a Consiliului din 24 februarie 2005 privind aplicarea principiului recunoașterii reciproce a sancțiunilor financiare.

89. Decizia-cadru 2005/214/JAI, prin considerentul (2) al preambulului, stabilește că principiul recunoașterii reciproce ar trebui să se aplice *sancțiunilor financiare* impuse de *autoritățile judiciare* sau *administrative* și are drept obiectiv punerea în aplicare a unui mecanism eficient de recunoaștere și de executare transfrontalieră a deciziilor prin care este impusă cu titlu definitiv o sancțiune financiară unei persoane fizice sau unei persoane juridice, pentru a se facilita executarea acestor sancțiuni în alt stat membru decât statul în care au fost impuse.

90. În realizarea acestui obiectiv, prin art. 6 din decizia-cadru în discuție, legiuitorul european a instituit principiul potrivit căruia *dreptul statului emitent guvernează elementele răspunderii penale sau administrative, în special sancțiunea aplicabilă și entitatea vizată de aceasta, și, totodată, obligația pentru autoritățile statului de executare să accepte aprecierea făcută de autoritatea din statul emitent cu privire la încălcarea normei sale*, cu scopul determinat de a asigura recunoașterea, cu unele excepții strict reglementate în dispozițiile art. 7 (temeiuri de nerecunoaștere și neexecutare).

91. Însă, prin articolul 9, se prevede că *executarea deciziei este guvernată de legislația statului executant în același mod ca o sancțiune financiară a statului executant*. Numai autoritățile

statului executant sunt competente să decidă cu privire la procedurile de executare și să stabilească toate măsurile legate de acestea, inclusiv temeiurile de încetare a executării.

92. Din aceste reglementări rezultă că decizia-cadru urmărește să garanteze executarea sancțiunilor pecuniare în alt stat membru decât statul în care au fost impuse acestea, și nu să stabilească reguli speciale și uniforme în statele membre referitoare la faza de executare a sancțiunilor pecuniare recunoscute.

93. Curtea de Justiție a Uniunii Europene a statuat în acest sens în Hotărârea din 4 martie 2020, Bank BGZ BNP Paribas S.A., C-183/18, paragrafele 49 și 50, reținând:

„49. [...] decizia-cadru urmărește, fără a proceda la armonizarea legislațiilor statelor membre în materia dreptului penal, să garanteze executarea sancțiunilor financiare în cadrul acestor state datorită principiului recunoașterii reciproce.

50. Principiul recunoașterii reciproce, care stă la baza economiei deciziei-cadru, implică, în temeiul articolului 6 din aceasta, că statele membre sunt în principiu obligate să recunoască o decizie de impunere a unei sancțiuni financiare care a fost transmisă conform articolului 4 din decizia-cadru, fără altă formalitate, și să ia imediat toate măsurile necesare pentru executarea sa, motivele de refuz al recunoașterii sau al executării unei astfel de decizii trebuind să fie interpretate în mod restrictiv.”

94. Drept urmare, concluzia care se desprinde este aceea că Decizia-cadru 2005/214/JAI nu urmărește să realizeze armonizarea legislațiilor statelor membre în materia executării sancțiunilor pecuniare (financiare) recunoscute, ci să garanteze executarea acestor sancțiuni în cadrul statelor în care au fost recunoscute datorită principiului recunoașterii reciproce, iar regulile care guvernează executarea sancțiunii recunoscute sunt acelea prevăzute în dreptul statului de executare.

95. Transpunând Decizia-cadru 2005/214/JAI în legislația națională (art. 290—306 din secțiunea a 4-a a capitolului II, al titlului VIII din Legea nr. 302/2004 privind cooperarea judiciară internațională în materie penală, republicată, cu modificările și completările ulterioare), legiuitorul român a prevăzut în dispozițiile art. 290 alin. (1) că: „*prin hotărâre se înțelege, indiferent de denumirea acesteia, cum ar fi încheiere, sentință, decizie, ordonanță, rezoluție sau proces-verbal de constatare, o hotărâre definitivă pronunțată de un organ de urmărire penală, o instanță, precum și de alte autorități care, potrivit legii, sunt considerate ca fiind judiciare ori de către o autoritate administrativă, prin care o persoană fizică sau juridică a fost obligată la plata unei sancțiuni pecuniare, atunci când hotărârea a fost luată de:*

a) o autoritate judiciară, ca urmare a săvârșirii unei fapte care, potrivit legislației statului emitent, este infracțiune;

b) o autoritate, alta decât una judiciară, în legătură cu o faptă care, potrivit legislației statului emitent, este infracțiune, dacă persoana fizică sau juridică sancționată a avut posibilitatea să solicite judecarea cauzei de o autoritate judiciară competentă și în materie penală;

c) o autoritate, alta decât una judiciară, în legătură cu o faptă care, potrivit legislației statului emitent, constituie o încălcare a normelor legale, dacă persoana fizică sau juridică sancționată a avut posibilitatea să solicite judecarea cauzei de către o autoritate judiciară competentă și în materie penală;

d) o autoritate judiciară competentă și în materie penală, atunci când decizia a fost luată în legătură cu o hotărâre prevăzută la lit. c).”

96. Totodată, prin dispozițiile art. 292 alin. (1) a prevăzut că: „*Punerea în executare a unei sancțiuni pecuniare aplicate pentru încălcarea de către o persoană fizică sau juridică a unor norme de drept penal sau a altor norme legale se realizează în temeiul dispozițiilor prezentei secțiuni, dacă sancțiunea pecuniară*

constă într-o sumă de bani de cel puțin 70 de euro sau echivalentul în lei al acestei sume:

a) la plata căreia persoana fizică sau juridică a fost obligată printr-o hotărâre executorie, cu titlu de amendă penală sau administrativă, după caz; sau

b) reprezentând despăgubiri acordate, prin aceeași hotărâre executorie, părții vătămate care nu s-a constituit parte civilă, atunci când instanța s-a aflat în exercitarea competenței sale în materie penală;

c) la plata căreia persoana fizică sau juridică a fost obligată cu titlu de cheltuieli judiciare sau administrative;

d) care trebuie să fie virată către un fond public sau al unei organizații de asistență a victimelor, la plata căreia persoana fizică sau juridică a fost obligată prin aceeași hotărâre executorie.”

97. Din aceste dispoziții legale rezultă că fac obiectul procedurii recunoașterii și executării sancțiunile financiare aplicate de statul emitent care includ amenda penală sau amenda contravențională (prin raportare la natura faptei care a atras aplicarea sancțiunii), dar și alte sume stabilite prin hotărâre, cum ar fi: cheltuieli judiciare sau administrative generate de desfășurarea procedurii, sume de bani cu privire la care persoana în sarcina căreia s-a reținut comiterea infracțiunii sau contravenției este obligată să le plătească unui fond public sau unei organizații de asistență a victimelor ori sume de bani ce reprezintă despăgubiri acordate victimei care nu s-a constituit parte civilă.

98. Cât privește legea care guvernează executarea unor astfel de hotărâri, legiuitorul român a prevăzut, în dispozițiile art. 301 alin. (1), că: „[...] executarea hotărârii este guvernată de legea română în același mod ca în cazul unei pedepse pecuniare aplicate de o instanță judecătorească română. Numai autoritățile române au competența de a decide asupra procedurilor de executare și de a stabili toate măsurile legate de aceasta, inclusiv motivele de încetare a executării.”

99. Practica neunitară ce a determinat formularea prezentului recurs în interesul legii a fost generată tocmai de interpretarea și aplicarea acestor dispoziții legale [art. 301 alin. (1) din Legea nr. 302/2004 privind cooperarea judiciară internațională în materie penală], pornind de la sintagma „pedeapsă pecuniară” folosită de lege (iar nu „sancțiune pecuniară”) și de la dispozițiile art. 7 din aceeași lege, care prevăd că cererile adresate autorităților române în domeniile reglementate de prezenta lege se îndeplinesc potrivit normelor române de drept procesual penal, dacă prin prezenta lege nu se prevede altfel.

100. Or, pe de o parte, trebuie observat că varianta în limba engleză a Deciziei-cadru 2005/214/JAI operează în mod consecvent fie cu noțiunea de *criminal offence*, fie cu termenul *offence*, spre deosebire de varianta tradusă oficial în limba română, care vorbește de „pedeapsă pecuniară” fără a face distincție între sancțiunile financiare recunoscute, care pot fi amenda penală (pedeapsă pecuniară), amenda contravențională, dar și alte sume stabilite prin hotărâre (sancțiuni pecuniare).

101. Pe de altă parte, așa cum s-a expus anterior, Decizia-cadru 2005/214/JAI nu urmărește să realizeze armonizarea legislațiilor statelor membre în materia dreptului penal, ci să garanteze executarea sancțiunilor financiare în cadrul acestor state datorită principiului recunoașterii reciproce, iar regulile care guvernează executarea sancțiunilor recunoscute sunt acelea prevăzute în dreptul statului de executare.

102. Analizând legislația națională română, din punctul de vedere al regulilor care guvernează executarea sancțiunilor pecuniare, se poate observa că acestea sunt diferite în funcție de natura sancțiunii pecuniare ce se execută.

103. Astfel, în cazul amenzii penale (pedeapsă pecuniară), executarea este guvernată de legea penală și procesual penală,

conform dispozițiilor art. 559, 560 și 561 din Codul de procedură penală și art. 22—26 din Legea nr. 253/2013 privind executarea pedepselor, a măsurilor educative și a altor măsuri neprivative de libertate, dispuse de organele judiciare în cursul procesului penal, iar termenul de prescripție a executării pedepsei amenzii este prevăzut în dispozițiile art. 149 din Codul penal, în ceea ce privește persoana juridică, și în dispozițiile art. 162 alin. (1) lit. c) din Codul penal, în ceea ce privește persoana fizică.

104. În cazul amenzii contravenționale (sancțiune pecuniară), executarea acesteia este reglementată de dispozițiile art. 39 alin. (3) din Ordonanța Guvernului nr. 2/2001 privind regimul juridic al contravențiilor și ale art. 215 alin. (2) din Codul de procedură fiscală, similar oricărei creanțe fiscale, termenul de 5 ani de prescripție a executării fiind prevăzut de art. 215 alin. (1) din Codul de procedură fiscală.

105. În situația amenzilor judiciare și a cheltuielilor judiciare avansate de stat (sancțiuni pecuniare) stabilite prin hotărârile penale, dacă punerea în executare este reglementată de dispozițiile art. 577 și 578 din Codul de procedură penală, executarea acestora este guvernată de Codul de procedură fiscală, conform dispozițiilor privitoare la executarea creanțelor fiscale, fiind aplicabil termenul de prescripție a executării prevăzut de art. 215 din Codul de procedură fiscală.

106. Deși Înalta Curte de Casație și Justiție nu s-a pronunțat în mod expres, prin Încheierea nr. 664 din 29 aprilie 2011 a antamat situația executării sancțiunii pecuniare recunoscute, reținând că infracțiunea rutieră comisă de intimat în statul membru reprezintă o contravenție, potrivit dispozițiilor Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 195/2002 privind circulația pe drumurile publice, și executarea silită a amenzii contravenționale se realizează potrivit art. 39 din Ordonanța Guvernului nr. 2/2001 privind regimul juridic al contravențiilor, cu trimitere la dispozițiile Codului de procedură fiscală.

107. Concluzionând, în considerarea celor anterior expuse, interpretând dispozițiile art. 301 din Legea nr. 302/2004 privind cooperarea judiciară internațională în materie penală, se constată că legea care guvernează executarea, inclusiv termenul de prescripție a executării sancțiunii recunoscute, depinde de natura acesteia și poate fi Codul penal, cu referire la art. 149 și 162 din Codul penal, în cazul în care sancțiunea pecuniară recunoscută are natura unei amenzi penale, respectiv Codul de procedură fiscală, cu referire la art. 215 din acest act normativ și la art. 39 alin. (3) din Ordonanța Guvernului nr. 2/2001 privind regimul juridic al contravențiilor, în cazul în care sancțiunea pecuniară recunoscută are natura unei amenzi contravenționale.

A doua problemă de drept:

108. A doua problemă de drept vizează „Data în raport cu care începe să curgă termenul de prescripție a executării în cazul sancțiunilor pecuniare aplicate de autoritățile din statele membre ale Uniunii Europene și recunoscute prin hotărâre judecătorească de către autoritățile române, respectiv data rămânerii definitive a hotărârii pronunțate de instanța română prin care s-a procedat la recunoașterea sancțiunii pecuniare sau a hotărârii pronunțate de autoritățile din statele membre prin care s-a aplicat sancțiunea pecuniară”.

109. Așa cum s-a reținut anterior, obiectivul Deciziei-cadru 2005/214/JAI este acela al punerii în aplicare a unui mecanism eficient de recunoaștere și de executare transfrontalieră a deciziilor prin care este impusă cu titlu definitiv o sancțiune financiară unei persoane fizice sau juridice, pentru a se facilita executarea în alt stat membru decât statul în care a fost impusă.

110. În ceea ce privește termenul de prescripție a executării, în cazul hotărârilor pronunțate de autoritățile române, acesta începe să curgă de la data rămânerii definitive a hotărârii de condamnare (dată de la care devine executorie), conform

art. 162 alin. (2) din Codul penal și art. 149 alin. (3) din Codul penal, respectiv de la data de 1 ianuarie a anului următor celui în care a luat naștere dreptul organului de executare silită de a cere executarea silită a creanțelor fiscale (prin hotărâre definitivă de obligare la plata unei obligații fiscale, titlu de creanță, titlu executoriu, în sensul dispozițiilor art. 266¹ și 266⁴ din Codul de procedură fiscală), conform art. 215 alin. (1) și (2) din Codul de procedură fiscală și art. 39 alin. (3) din Ordonanța Guvernului nr. 2/2001 privind regimul juridic al contravențiilor.

111. Potrivit art. 299 alin. (2) lit. b) din Legea nr. 302/2004 privind cooperarea judiciară internațională în materie penală, *autoritatea judiciară română de executare poate refuza să recunoască și să execute hotărârea dacă se stabilește că executarea hotărârii este prescrisă conform legii române, iar hotărârea se referă la fapte care intră în competența instanțelor române.*

112. Interpretarea teleologică și sistematică a textului legal anterior conduce la determinarea momentului de debut al cursului prescripției ca fiind data rămânerii definitive a hotărârii autorității judiciare străine. În mod similar se realizează evaluarea instanței naționale și în cazul punerii în executare a pedepsei închisorii pronunțate de o autoritate judiciară străină.

113. Hotărârea prin care instanța română a recunoscut sancțiunea pecuniară are doar rolul de a constata dacă sunt îndeplinite condițiile prevăzute de Legea nr. 302/2004 privind cooperarea judiciară internațională în materie penală și de Decizia-cadru 2005/214/JAI, astfel încât hotărârea autorității dintr-un stat membru să producă și pe teritoriul statului român aceleași efecte juridice ca în statul emitent, scopul fiind acela al sancționării efective a persoanei vizate de hotărârea autorității respective, fiind o concretizare a principiului recunoașterii reciproce ce guvernează cooperarea judiciară în cadrul Uniunii Europene.

114. Astfel, întrucât hotărârea de recunoaștere a sancțiunii pecuniare pronunțată de instanța română nu reprezintă nici o hotărâre de condamnare (în cazul amenzii penale), nici o hotărâre care să constituie titlu de creanță fiscală (în cazul amenzii contravenționale și al celorlalte categorii de sancțiuni pecuniare), începutul cursului termenului de prescripție a executării sancțiunii nu se determină prin raportare la aceasta.

115. Dacă s-ar îmbrățișa această orientare jurisprudențială potrivit căreia termenul de prescripție a executării sancțiunii pecuniare recunoscute începe să curgă prin raportare la data rămânerii definitive a hotărârii judecătorești prin care instanța română a recunoscut sancțiunea pecuniară, indiferent că este vorba despre termenul de prescripție prevăzut la art. 162 din Codul penal sau de cel prevăzut la art. 215 din Codul de procedură fiscală, aceasta nu numai că ar lipsi de eficiență dispozițiile art. 299 alin. (2) lit. b) din Legea nr. 302/2004 privind cooperarea judiciară internațională în materie penală și termenul de prescripție a executării curs până la momentul recunoașterii hotărârii, dar ar echivala și cu o repunere în termenul de a solicita punerea în executare, generând o situație evident mai severă pentru debitor, pentru care, după recunoaștere, ar curge un nou termen de prescripție distinct și în prelungirea termenului de prescripție anterior.

116. În materie fiscală, data la care se naște dreptul organului de executare silită de a cere executarea silită a creanțelor fiscale, în cazul sancțiunilor pecuniare aplicate de autoritățile din statele membre ale Uniunii Europene și recunoscute prin hotărâre judecătorească de către autoritățile române, este data rămânerii definitive a hotărârii pronunțate de autoritățile din statele membre prin care s-a aplicat sancțiunea pecuniară, aceasta fiind titlul de creanță, titlul executoriu în temeiul căruia

se începe executarea în sensul dispozițiilor art. 266⁴ din Codul de procedură fiscală raportat la art. 266¹ din același cod.

117. Recunoașterea hotărârii judecătorești străine semnifică atribuirea în favoarea acestei hotărâri de efecte juridice pe teritoriul României similare celor pe care le produce o hotărâre definitivă pronunțată de o instanță națională.

118. În consecință, în materie fiscală, data în raport cu care începe să curgă termenul de prescripție a executării în cazul sancțiunilor pecuniare aplicate de autoritățile din statele membre ale Uniunii Europene și recunoscute prin hotărâre judecătorească de către autoritățile române este data rămânerii definitive a hotărârii pronunțate de autoritățile din statele membre prin care s-a aplicat sancțiunea pecuniară.

119. În acord cu dispozițiile art. 301 alin. (1) din Legea nr. 302/2004, executarea hotărârii este guvernată de legea română în același mod ca în cazul unei pedepse pecuniare aplicate de o instanță judecătorească română.

120. Or, în cazul unei pedepse pecuniare aplicate de o instanță judecătorească română, dispozițiile care guvernează începerea termenului de prescripție sunt cele ale art. 215 din Codul de procedură fiscală, dispoziții care devin aplicabile ca efect al normei de trimitere mai sus citate și în cazul hotărârii străine și care stabilesc că dreptul organului de executare silită de a cere executarea silită a creanțelor fiscale se prescrie în termen de 5 ani cu începere de la data de 1 ianuarie a anului următor celui în care a luat naștere acest drept.

121. În consecință, în materie fiscală, data în raport cu care începe să curgă termenul de prescripție a executării în cazul sancțiunilor pecuniare aplicate de autoritățile din statele membre ale Uniunii Europene și recunoscute prin hotărâre judecătorească de către autoritățile române este data rămânerii definitive a hotărârii pronunțate de autoritățile din statele membre prin care s-a aplicat sancțiunea pecuniară, ceea ce, prin raportare la dispozițiile art. 215 din Codul de procedură fiscală, indică drept moment de început al termenului de prescripție data de 1 ianuarie a anului următor celui al rămânerii definitive a hotărârii pronunțate de autoritățile din statele membre prin care s-a aplicat sancțiunea pecuniară.

122. Față de toate acestea se constată că începutul cursului termenului de prescripție a executării sancțiunii pecuniare se stabilește în raport cu data rămânerii definitive a hotărârii pronunțate de autoritatea din statul emitent, iar nu cu data hotărârii pronunțate de instanța română prin care s-a procedat la recunoașterea sancțiunii pecuniare.

123. În raport cu aceste considerente, Completul pentru soluționarea recursului în interesul legii va admite recursul în interesul legii declarat de procurorul general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție și, în consecință, va stabili:

1. *în aplicarea și interpretarea unitară a art. 301 din Legea nr. 302/2004 privind cooperarea judiciară internațională în materie penală, temeiul juridic al calculului termenului de prescripție a executării în cazul sancțiunilor pecuniare reprezentând amenzi penale sau administrative aplicate de autoritățile din statele membre ale Uniunii Europene și recunoscute prin hotărâre judecătorească de către instanțele române este fie dispoziția din Codul penal, fie dispoziția din Codul de procedură fiscală, în funcție de natura sancțiunii;*

2. *data în raport cu care începe să curgă termenul de prescripție a executării în cazul sancțiunilor pecuniare aplicate de autoritățile din statele membre ale Uniunii Europene și recunoscute prin hotărâre judecătorească de către autoritățile române este data rămânerii definitive a hotărârii pronunțate de autoritățile din statele membre prin care s-a aplicat sancțiunea pecuniară.*

124. Pentru considerentele arătate, în temeiul art. 473 și 474 din Codul procedură penală,

ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

În numele legii

DECIDE:

Admite recursul în interesul legii formulat de procurorul general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție și stabilește că:

1. în aplicarea și interpretarea unitară a art. 301 din Legea nr. 302/2004 privind cooperarea judiciară internațională în materie penală, temeiul juridic al calculului termenului de prescripție a executării în cazul sancțiunilor pecuniare reprezentând amenzi penale sau administrative aplicate de autoritățile din statele membre ale Uniunii Europene și recunoscute prin hotărâre judecătorească de către instanțele române este fie dispoziția din Codul penal, fie dispoziția din Codul de procedură fiscală, în funcție de natura sancțiunii;

2. data în raport cu care începe să curgă termenul de prescripție a executării în cazul sancțiunilor pecuniare aplicate de autoritățile din statele membre ale Uniunii Europene și recunoscute prin hotărâre judecătorească de către autoritățile române este data rămânerii definitive a hotărârii pronunțate de autoritățile din statele membre prin care s-a aplicat sancțiunea pecuniară.

Obligatorie, potrivit dispozițiilor art. 474 alin. (4) din Codul de procedură penală.

Pronunțată în ședință publică astăzi, 29 mai 2023.

PREȘEDINTELE ÎNALTEI CURȚI DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

CORINA-ALINA CORBU

Magistrat-asistent,
Costin Cristian Pușcă

EDITOR: PARLAMENTUL ROMÂNIEI — CAMERA DEPUTAȚILOR

„Monitorul Oficial” R.A., Str. Parcului nr. 65, sectorul 1, București; 012329
C.I.F. RO427282, IBAN: RO55RNCB0082006711100001 BCR
și IBAN: RO12TREZ7005069XXX000531 DTCPMB (alocat numai persoanelor juridice bugetare)
Tel. 021.318.51.29/150, fax 021.318.51.15, e-mail: marketing@ramo.ro, www.monitoruloficial.ro
Adresa Centrului pentru relații cu publicul este: șos. Panduri nr. 1, bloc P33, sectorul 5, București; 050651.
Tel. 021.401.00.73, 021.401.00.78, e-mail: concursurifp@ramo.ro, convocariaga@ramo.ro
Pentru publicări, încărcați actele pe site, la: <https://www.monitoruloficial.ro>, secțiunea Publicări.

